

«Πράσινος» Βορράς, «μαύρος» Νότος ή πώς η Ε.Ε. γίνεται μια «Μεγάλη Αυστρία»

του Γιάννη Νικολόπουλου

Τα αδιέξοδα του ευρωπαϊκού καπιταλισμού αναμορφώνουν σε μια νέα ισορροπία τρόμου και το πολιτικό προσωπικό της επόμενης δεκαετίας

Η πρόσφατη πολιτική αναμέτρηση στην κάλπη των ευρωεκλογών απέδειξε ξανά τη βαθιά και παρατεταμένη κρίση στην οποία έχει βυθιστεί, τελματωμένη, η Ε.Ε. Η καπιταλιστική κρίση δεν έχει κοπάσει, η κρίση δημοκρατίας και αντιπροσώπευσης δεν έχει τερματιστεί, τα εκλογικά σώματα, οι «λαοί», όπου και σε όσα ποσοστά προσέρχονται, έχουν σταματήσει να ψηφίζουν συντεταγμένα. Μια γενική αποευθυγράμμιση που αντανakλά το βαθύ ρήγμα ανάμεσα σε αντιπροσώπους και αντιπροσωπευόμενους συνιστά την κοινή πυξίδα για τα αποτελέσματα της ευρωκάλπης – οι πάλαι ποτέ πανίσχυροι συνδιαχειριστές και ισορροπιστές της ευρωενωσιακής και ευρωζωνικής νεοφιλελεύθερης περιόδου «της ευημερίας», το Λαϊκό Κόμμα και οι σοσιαλδημοκράτες, υπέστησαν ξανά δεινές ήττες ή κέρδισαν πρόσκαιρες και πύρρειες νίκες, πολύ μακριά από τα παλιά, ηγεμονικά ποσοστά τους.

ΚΑν από το 2014, τις προηγούμενες ευρωεκλογές έως και προχθές, τον τόνο έδωσε η άνοδος της ακροδεξιάς, στις φετινές κάλπες η «έκπληξη» προήλθε από τα λεγόμενα πράσινα κόμματα και, στην ειδική όσο και καθοριστική περίπτωση της Βρετανίας, τους φιλελεύθερους. Σε γενικές γραμμές, ο ευρωπαϊκός Βορράς προχώρησε σε μια ψήφο υποκατάστασης της σοσιαλδημοκρατίας από τους Πράσινους, ενώ ο ευρωπαϊκός Νότος -και εδώ από πολιτική σκοπιά, συμπεριλαμβάνεται και η Γαλλία- σταθεροποίησε, παρά τις προβλέψεις για εκτόξευση, την απήχηση της ακροδεξιάς. Με μια, σκληρά διδακτική εξαίρεση: την Ιταλία.

Σαλβίνι και Λεπέν

Παρά την ελαφρώς πανηγυρτζίδικη ατμόσφαιρα, επειδή δήθεν η ακροδεξιά δεν έκανε το άλμα κατάληψης των Βρυξελλών στο οποίο πόνταραν οι ηγέτες της, από τη Λεπέν έως τον Ορμπάν, ο ιταλικός εσπερινός που έδωσε πρωτοκαθεδρία στη Λέγκα του Βορρά πρέπει να προβληματίσει, ακριβώς γιατί εμφανίζει τους κινδύνους που εγκυμονεί όχι μόνο η άκριτη και επιπόλαια υιοθέτηση κατά κύριο λόγο της αντιμεταναστευτικής ατζέντας των ευρωπαϊών ακροδεξιών και «ευρωσκεπτικιστών», αλλά κυρίως η είσοδός τους σε κυβερνητικά σχήματα, όπου υποτίθεται ότι θα είναι ελέγξιμοι – με άλλα λόγια, η Ευρώπη δεν έμαθε τίποτα από το φρικαλέο μάθημα του Μεσοπολέμου.

Η Λέγκα μέσα σε λιγότερο από μια δεκαετία κατάφερε αφενός να μετατραπεί από τοπική, αυτονομιστική πολιτική οργάνωση σε πανεθνικό, αντιμεταναστευτικό κόμμα υπεράσπισης της «ιταλικότητας», στοιχιζόμενη αρχικά στον ευρύ συνασπισμό της δεξιάς που είχε σφυρηλατήσει ο Σίλβιο Μπερλουσκόνι και αφετέρου πρώτα να κανιβαλίσει το εκλογικό ακροατήριο της λαϊκιστικής, χαζοχαρούμενης Δεξιάς του Φόρτσα Ιτάλια, και έπειτα από μόλις έναν χρόνο κυβερνητικής συγκατοίκησης, να πράξει το ίδιο με το εκλογικό ακροατήριο του αντιελιτίστικου και ακομμάτιστου, χαζοχαρούμενου και ακροκεντρώου «Κινήματος των Πέντε Αστέρων». Σήμερα (αυτο)προβάλλεται ως το αυθεντικότερο, ακροδεξιό «πείραμα» στην Ευρώπη, αξιοποιώντας και την οργανωτική και οικονομική χορηγία του παλιού συμβούλου του Τραμπ, Στιβ Μπάνον – κι ας απαγορεύτηκε πρόσκαιρα η ίδρυση «ακαδημίας» στη Ρώμη, για την κατάρτιση στελεχών της ευρωπαϊκής ακροδεξιάς, την οποία θα χρηματοδοτούσε το ίδρυμα του Μπάνον. Ο Αμερικανός πολυεκατομμυριούχος, συνταξιούχος τραπεζίτης της Γκόλντμαν Σακς θα επανέλθει...

Στη Γαλλία ήταν αναμενόμενη η οριακή επικράτηση της Λεπέν, όχι εναντίον όσο εξαιτίας της άγριας πολιτικής λιτότητας και καταστολής που εφαρμόζει η προεδρία του ακροκεντρώου Μακρόν –

άλλο ένα μάθημα-εκδίκηση της Ιστορίας, από τη στιγμή που οι υποτίθεται «υπεράνω κομμάτων και πολιτικής» πρόεδροι ή πρωθυπουργοί του ακραίου κέντρου θέτουν σε εφαρμογή το πρόγραμμα της άκρας δεξιάς.

Βρετανία: η θύελλα του Brexit

Η Βρετανία τεκμηρίωσε διά της ψήφου πως το «αθώο» δημοψήφισμα για το Brexit παράγει περισσότερη ιστορία και αποτελέσματα από όσα μπορεί να αντέξει ο διχοτομημένος και εσωτερικά αλληλοσπαρασσόμενος δικομματισμός των Συντηρητικών και των Εργατικών. Στην ευρωκάλη τιμωρήθηκε εξίσου η αναβλητικότητα στη έξοδο από την Ε.Ε., που σύμφωνα με τη συμφωνία Μπαρνιέ πάει για το 2024 και μετά, με την προμοδότηση και τη νίκη του κόμματος ειδικού σκοπού από τον επανεμφανιζόμενο φαφλατά Νάιτζελ Φάρατζ, αλλά και η αναιμική στήριξη σε μια εκδοχή του Bremaïn, το οποίο μόνο το κόμμα των Φιλελευθέρων υποστηρίζει αναφανδόν και σύσσωμο – και κέρδισε αυτό το τμήμα των εκλογών. Συντηρητικοί και Εργατικοί σκόρπισαν στους τέσσερις ανέμους της μπρεξιτικής θύελλας, ακριβώς επειδή και στην πραγματικότητα δεν έχουν σαφή, ξεκάθαρη και εφαρμόσιμη θέση για το Brexit ούτε καν ως τήρηση της ετεροβαρούς και ταξικά κακής συμφωνίας Μπαρνιέ.

Η «έκπληξη» των Πράσινων

Η «έκπληξη» όμως ήρθε από τους Πράσινους, στη Βρετανία, τη Γερμανία και αλλού. Η ανοδική πάντως πορεία έχει καταγραφεί σε διάφορα κράτη-μέλη της Ε.Ε., με αποκορύφωμα την Αυστρία όπου ο πρώην ηγέτης τους, Αλεξάντερ βαν ντερ Λέμπεν, κατέχει το ύπατο αξίωμα του προέδρου της δημοκρατίας, έπειτα από τις περιπετειώδεις εκλογές του 2016.

Και αν όντως το πετυχημένο εκλογικό αποτέλεσμα των Πρασίνων σε

ευρωπαϊκή κλίμακα προέρχεται από τη συνεπή και μαχητική στάση τους στο θέμα της υπερθέρμανσης του πλανήτη και τη δικαιωματική προσέγγισή τους στο θέμα της μετανάστευσης, οι Πράσινοι σε καμιά περίπτωση δεν είναι αντικαπιταλιστές ούτε και αντιΕυρωπαϊστές. Παρ'όλα αυτά και εξαιτίας της αλλοπρόσαλλης ή αυτοκτονικής πολιτικής παρουσίας (ή απουσίας) της Αριστεράς, κατορθώνουν να αποσπάσουν και ταξική και νεανική ψήφο, βάζοντας τα θεμέλια μιας δυναμικής εμφάνισής του στο προσκήνιο, με καύσιμο και τις συνεχείς μαθητικές διαδηλώσεις και διαμαρτυρίες για το κλίμα κυρίως στις χώρες του ευρωπαϊκού Βορρά.

Η Αυστρία όμως καθώς και μια σειρά κρατιδιακών κυβερνήσεων στη Γερμανία, όπου οι Πράσινοι κατέχουν υπουργικές και διοικητικές θέσεις είτε σε σχήματα με σοσιαλδημοκρατική πλειοψηφία είτε σε συνεννόηση με τους Χριστιανοδημοκράτες, δείχνουν και τα όρια του ενθουσιασμού για το «πράσινο κύμα» στην Ευρώπη.

Στη Βιέννη ειδικά, η συγκατοίκηση Πράσινου προέδρου με την (ακρο)δεξιά κυβέρνηση Κουρτς – Στράχε υπήρξε εξαιρετικά αρμονική, έως το σκάνδαλο Ίμπιζα που οδηγεί τη χώρα σε πρόωρες εκλογές τον προσεχή Σεπτέμβριο. Με άλλα λόγια, αν υπάρχει οποιαδήποτε αυταπάτη ότι οι Πράσινοι μπορεί να αποτελέσουν τη «φυσική» και «λογική» απάντηση ανάσχεσης στην ακροδεξιά και το ακραίο κέντρο, καλύτερα να επαληθευτούν τα οικονομικά και κοινωνικά πεπραγμένα τους με την σε πολλούς αστερίσκους εξαίρεση της μετανάστευσης στην Αυστρία της συναίνεσης και τις κρατιδιακές κυβερνήσεις της Γερμανίας.

Έτσι, τα αποτελέσματα των ευρωεκλογών, δεύτερων στην περίοδο της ευρωπαϊκής, καπιταλιστικής κρίσης, προοιωνίζονται μια νέα, πολιτική ισορροπία ανάμεσα σε έναν όλο και πιο «πράσινο» πολιτικά Βορρά και σε έναν Νότο που οι μαύρες σκιές θα πέφτουν εξαιρετικά βαριές στο πολιτικό σκηνικό.

Υστερόγραφο: Την ώρα που γράφονταν όλα τα παραπάνω, στη Δανία, τις εκεί βουλευτικές εκλογές, κέρδιζαν, με 25,9%, οι Σοσιαλδημοκράτες της 41χρονης ιστορικού Μέτε Φρεντέρικσεν, που

έχουν υποσχεθεί αφενός περισσότερες «πράσινες» επενδύσεις στην προσαρμογή της δανέζικης οικονομίας μπροστά στις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής και αφετέρου αυστηρούς ελέγχους, μικρότερες ποσοτώσεις και σε βάθος χρόνου ανάσχεση της μετανάστευσης από τις «μη-δυτικές» χώρες.

Ποιος είπε πως το πράσινο πρόγραμμα και το αντιμεταναστευτικό μίσος δεν μπορούν να συγκεραστούν στην οβιδιακή και μισαλλόδοξη μεταμόρφωση της σοσιαλδημοκρατίας;